

**FLORA- EN FAUNAONDERZOEK
PLANGEBIED VONDEL EN DE ZWAAN
TE LEIDEN**

Opdrachtgever : Condor Project Development
T.a.v. Dhr. R. Schaap
Koningin Julianaweg 23
2264 BA Leidschendam

Vestiging : ABO-Milieuconsult B.V.
Curieweg 19
2408 BZ Alphen aan den Rijn
tel. +31 (0)172 44 98 27

Projectnummer : ANL23-8395
Versie : 1
Periode onderzoek : Maart 2021, Oktober 2021 en Oktober 2023
Datum rapportage : 10 Oktober 2023

Veldmedewerkers: De heer R.F.M. Sluijs (Ecoloog)
Mevrouw J.H.M. Roovers (Junior ecoloog)

Projectadviseur: De heer D.D.C.A. Bijl

Handtekening:

Dhr. R.J. van der Helm
General Business Unit Manager

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van het onderzoek	3
1.3 Leeswijzer	3
2. OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK	4
2.1 Bureaustudie	4
2.2 Veldonderzoek	4
2.3 Effectenbeoordeling	4
3. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
3.1 Ligging plangebied	5
3.2 Algemene beschrijving van het plangebied	6
4. WETTELIJK KADER	10
4.1 Wet natuurbescherming, onderdeel soorten	10
4.2 Omgevingsverordening Zuid-Holland februari 2019	11
5. RESULTATEN EN EFFECTENBEOORDELING	12
5.1 Vleermuizen	12
5.2 Grondgebonden zoogdieren	13
5.3 Vaatplanten	13
5.4 Vogels	13
5.5 Amfibieën en reptielen	14
5.6 Overige beschermde soorten	15
6. SAMENVATTING, CONCLUSIE EN OVERZICHTSTABEL	16
6.1 De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11	16
6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1	17
6.3 Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied	17
6.4 Checklist groen bouwen	17
LITERATUUR EN BRONVERMELDING	18

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Condor Project Development is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd voor vier deellocaties op en nabij Vondellaan 80 te Leiden. Zie afbeelding 3 voor het plangebied. Aanleiding voor het uitvoeren van dit flora- en faunaonderzoek zijn de voorgenomen plannen tot de realisatie van sloop van de huidige opstallen, nieuwbouw in het plangebied en de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving, de Wet natuurbescherming, zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de opzet van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 4 is de reikwijdte en de doelstelling uit de Wet natuurbescherming beschreven. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies zijn samengevat. Tot slot wordt in de bijlage een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

Afbeelding 1: Vooraanzicht deellocatie 1

2. OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 2 maart 2021 in de middag bij zonnig weer en circa 13°C. Vanwege uitbreiding van het plangebied is op 31 oktober 2021 in de middag bij 15°C en lichte regen en op 4 oktober 2023 in de ochtend bij 14 °C een tweede en derde veldbezoek geweest.

2.1 Bureaustudie

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

3. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen nabij het LUMC en Leiden CS. Het ligt naast de N206 in een stedelijke omgeving.

Op onderstaande kaart is te zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland. Endegeest is het dichtstbijzijnde NNN op 1,0 kilometer. Het gebied maakt eveneens geen onderdeel uit van een ander beschermd gebied, zoals Natura 2000, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. Binnen een straal van 10 kilometer liggen de volgende Natura 2000-gebieden: Meijndel & Berkheide 5 kilometer, De Wilck 7 kilometer en Coepelduynen 7 kilometer.

Afbeelding 2: Ligging plangebied (rode kader) in een straal van circa 1km ten opzichte van omgeving en NNN (groen) Bron: Provincie Zuid-Holland.

Afbeelding 3: Close-up en afkadering plangebied. Deellocatie 1: Vondellaan 80, 2: Vossiusplein, 3: Paviljoen en 4: Toekomstige parkeerplaats.

3.2 Algemene beschrijving van het plangebied

In deellocatie 1 is voornamelijk bebouwing en verharding aanwezig. De bebouwing is een aaneengesloten geheel van uit meerdere bouwjaren gebouwde gebouwen. De voorkant van de bebouwing bestaat met name uit glas. Het hoogste gebouw is van steen en is tevens het meest recente (1995). Alle stenen gebouwen hebben stootvoegen aan zowel de onderkant als de bovenkant, maar niet op tussenliggende verdiepingen. Alle gebouwen hebben platte daken met bitumen dakbedekking.

Het groen in het plangebied bevindt zich aan de zuid- en westzijde. Ten westen is een muur van doek gemaakt die begroeit is met hедера. Dit is de afscheiding van de parkeergarage van het plangebied en het parkeerterrein naast het plangebied. Direct naast deze 'muur', dus buiten het plangebied, staan enkele grotere bomen. Ten zuiden bevinden zich enkele bomen.

Afbeelding 4a en 4b: Voorzijde deellocatie 1

Afbeelding 5a en 5b: Achterzijde deellocatie 1

Afbeelding 6a: Hederamuur vanaf parkeergarage

Afbeelding 6b: Deellocatie 3 (gebouw links) en bomen naast het hek

Afbeelding 7a-7d: Zij- en achterzijde deellocatie 1

Deellocatie 2 betreft het Vossiusplein. Dit is een parkeerterrein met meerdere bomen, waarvan het merendeel es, den en populier, aan de zijanten en tussen de parkeervakken.

Afbeelding 8a en 8d: Foto-impressie deellocatie 2: Vossiusplein

In deellocatie 3 staan geen gebouwen. Een transformatorhuisje is het enige opstal, daarnaast staan er 3 kleine essen en twee grote populieren. Onder en naast de populieren zijn nog 4 jonge bomen aangeplant. Verder bestaat deellocatie 3 uit gazon en verharding.

Afbeelding 9a en 9b: Gazon met daarop drie jonge essen

In deellocatie 4, bestaande uit twee delen, staan enkele bomen waaronder linde en es. Daarnaast bestaan de stukken voornamelijk uit grasvelden en struiken. Het oostelijk perceel heeft ruigere struiken met verschillende soorten waaronder hедера, brandnetels en bramen. Het westelijk perceel bestaat voornamelijk uit onderhouden cultivars. Op de percelen staat geen bebouwing.

Afbeelding 10a-10d: Foto's van de voor- en achterzijde deellocatie 4

4. WETTELIJK KADER

4.1 Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11).

Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4.2 Omgevingsverordening Zuid-Holland februari 2019

Artikel 3.63 Vrijstelling voor beheer, onderhoud, inrichting of ontwikkeling van gebieden.

1. De verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, gelden niet bij de uitvoering van handelingen in het kader van:

-a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

-(b,c,d niet van toepassing, zie wettekst).

2. De vrijstellingen, bedoeld in het eerste lid, gelden ten aanzien van de in bijlage III genoemde andere beschermde soorten: aardmuis, bastaardkikker, bosmuis, bruine kikker, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, haas, hermelijn, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

5. RESULTATEN EN EFFECTENBEOORDELING

5.1 Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

In deellocatie 1 staat een aangesloten opstal met open stootvoegen, waardoor gebouwbewonende soorten kunnen worden verwacht. Hieronder vallen volgens de verspreidingsgegevens de gewone dwergvleermuis (*pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*pipistrellus nathusii*) en laatvlieger (*eptesicus serotinus*). Het plangebied moet worden onderzocht op kierende randen en daklijsten, of andere openingen die voor vleermuizen geschikt zijn.

In de bomen in en naast het plangebied kunnen, indien geschikte openingen aanwezig zijn, daar verblijvende vleermuizen worden verstoord. De bomen moeten worden onderzocht op holtes die voor vleermuizen geschikt zijn om in te verblijven, zoals ingerotte boomdelen, ingescheurde takken en loshangend schors.

Resultaten veldbezoek

Met een duimstok is aangetoond dat de spouw overal 2cm diep is waarna zachte isolatie (glas- of steenwol) in de spouw zit. De open stootvoegen zijn gemeten op grondniveau en op het niveau van de parkeergarage (circa 6m wat daarmee het dak van de laagbouw is). Alleen de bovenste open stootvoegen van de toren uit 1995 zijn niet gemeten. De onderste daarvan wel en ook die waren 2cm diep met zachte isolatie. Aangenomen mag worden dat de bouwstijl van de toren niet afwijkt, waardoor ook de spouw bovenin ongeschikt is voor vleermuizen. Vele open stootvoegen zitten dicht met spinrag of cementresten, of zijn te smal (<1,2cm).

Afbeelding 11a en 11b: Open stootvoeg vol met cementresten nabij daklijst. Te smalle open stootvoeg met cement en spinrag.

De voorzijde van het gebouw bestaat voornamelijk uit glas. In de stalen sponningen zijn geen kieren gevonden. Ook in de andere muren, die niet gemaakt zijn van baksteen, zijn geen kieren of openingen gevonden.

De bomen in het plangebied en binnen de verstorende invloedssfeer hebben geen openingen die voor vleermuizen geschikt zijn. Binnen de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen voor vleermuizen geschikte openingen aanwezig.

Een lijnvormig element is niet aanwezig. Vanwege het groen is foerageergebied aanwezig.

Conclusie vleermuizen

De open stootvoegen bieden toegang tot de spouw. De ruimte in de spouw is beperkt en vanwege de aanwezige glas- of steenwol ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Andere mogelijke verblijfplaatsen zijn niet aanwezig in het plangebied en binnen de verstorende invloedssfeer. Een lijnelement is niet aanwezig. Als foerageergebied heeft het plangebied vanwege de beperkte aanwezigheid van groen en de ruime aanwezigheid van groen in de omgeving, geen essentiële functie. Op basis van het bovenstaande is het uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens en biotoop zijn geen beschermde soorten zoogdieren te verwachten in het plangebied. Steenmarter wordt steeds vaker in het westen van Nederland waargenomen, maar wordt gezien de bedrijvigheid in het plangebied niet verwacht.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Voor steenmarter zijn geen openingen gevonden in het in gebruik zijnde plangebied. Het plangebied is ongeschikt als biotoop voor beschermde zoogdieren. Dit komt mede door de drukke verkeersweg aan de noordzijde van het plangebied en de geringe aanwezigheid van groen.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten zoogdieren, of sporen hiervan, aangetroffen. Deze worden gezien het biotoop ook niet verwacht in de toekomst. Voor aanwezige algemene zoogdieren geldt de zorgplicht (zie §6.1).

5.3 Vaatplanten

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens en biotoop kan de aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

Aan de muren zijn geen (beschermde) varens aangetroffen. Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Geconstateerd is dat het biotoop van bestrating niet geschikt is voor deze soorten. Ook deellocatie 4 is niet geschikt voor de beschermde vaatplanten vanwege het gemaaide gazon en de specifieke biotoopsvoorkeur van de vaatplanten.

Conclusie vaatplanten

Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

In de verspreidingsgegevens worden over de afgelopen drie jaar meerdere vogelsoorten genoemd. Huismus, gierzwaluw en andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden gemeld in Leiden. Bebouwing en bomen staan in het plangebied waardoor geschikte invliegopeningen aanwezig kunnen zijn voor gierzwaluw of huismus. Nesten van roofvogels en uilen worden gezien het biotoop niet verwacht.

Resultaten veldbezoek

Jaarrond beschermde nesten zijn niet gevonden in het plangebied en binnen de versturende invloed van de werkzaamheden. Huismussen zijn niet waargenomen in het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer. Voor zowel huismus als gierzwaluw zijn geen invliegopeningen aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn eksters waargenomen. Deze broeden, gezien de twee overblijvende nesten, in de bomen in het plangebied. Volgens het personeel broedt er al enkele jaren op de hoogbouw een meeuw.

Conclusie vogels

Nesten van eksters zijn niet standaard het gehele jaar beschermd. Nader onderzoek kan nodig zijn, omdat de nesten wel jaarrond bescherming genieten als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dit geval kan de ekster een nieuw nest bouwen in één van de vele bomen die rondom het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied en de bomen die vallen binnen de versturende invloedssfeer, hebben daarom geen functie voor broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is.

In het plangebied zijn geen (overblijfselen van) jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Huismussen zijn in het plangebied of binnen de versturende invloedssfeer daarvan, niet signaleerd. Daarom doet het plangebied geen dienst als (essentiële) foerageer- of schuilplaats voor huismussen. Voor gierzwaluw zijn, net als voor huismus, geen invliegopeningen aanwezig. Het plangebied en de bomen in de versturende invloedssfeer hebben wel functie voor algemene broedvogels. Zowel meeuw (stormmeeuw of zilvermeeuw) en ekster worden verstoord indien in het broedseizoen wordt gestart. Dit zal ook gelden voor enkele andere algemene soorten die waarschijnlijk broeden in de 'hederamuur' of de bomen in het plangebied of net daarbuiten.

De Wet natuurbescherming biedt bescherming aan alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen van vogels. De nestbescherming geldt voor alle soorten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Iedere vogel is tijdens het broeden beschermd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, globaal wordt uitgegaan van half maart tot half augustus.

Het is mogelijk om aan te vangen voor het broedseizoen en continu (weekenden uitgezonderd) door te werken in het broedseizoen. Indien er wordt gestart in het broedseizoen, dan moet door een ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden worden nagegaan of verstoring van broedvogels plaatsvindt.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

Wat betreft in Zuid-Holland beschermde amfibieën komt in de verre omgeving alleen de rugstreeppad voor. Op basis van verspreidingsgegevens en recentelijk onderzoek naar rugstreeppadden ten behoeve van de nabijgelegen en in aanbouw zijnde Rijnlandroute, zijn geen waarnemingen van rugstreeppad binnen een straal van 1km van het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

In het plangebied zijn, vanwege de tijd van het jaar, geen amfibieën of reptielen waargenomen. Het plangebied biedt geen geschikt voortplantingsbiotoop voor rugstreeppad, omdat watergang ontbreekt. Poeltjes of plaatsen waar regenwater kan blijven staan voor voortplanting zijn niet aanwezig binnen het plangebied en de directe omgeving.

Conclusie amfibieën en reptielen

Beschermde amfibieën en reptielen kunnen op basis van verspreidingsgegevens en biotoop in het plangebied worden uitgesloten. Algemene soorten kikkers en gewone pad worden gezien het biotoop, waarin geen water aanwezig is, eveneens niet verwacht.

Vanwege de afwezigheid van de beschermde rugstreeppad en andere amfibieën en reptielen zijn nader onderzoek naar het voorkomen van rugstreeppad en maatregelen met betrekking tot rugstreeppad en andere amfibieën en reptielen niet noodzakelijk.

Rugstreeppad is de afgelopen 3 jaar niet binnen een straal van 1km van het plangebied waargenomen, waardoor geen rekening hoeft te worden gehouden met kolonisatie van rugstreeppad.

5.6 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de Wet natuurbescherming zijn aanwezig in een ander biotoop dan het plangebied. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefomgeving. Meldingen van deze soorten in het plangebied zijn er niet, het verspreidingsgebied ligt buiten het plangebied.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop ongeschikt is voor beschermde soorten libellen en vlinders, vanwege het ontbreken van poeltjes of waardplanten voor ei-afzetting.

Conclusie overige beschermde soorten

Met beschermde ongewervelde diersoorten hoeft op grond van biotoop geen rekening gehouden te worden. Maatregelen met betrekking tot deze soortgroepen hoeven niet te worden genomen.

6. SAMENVATTING, CONCLUSIE EN OVERZICHTSTABEL

Uit bureaustudie en biotooptoets is naar voren gekomen dat het onaannemelijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Nadelige effecten op beschermde flora en fauna kunnen daarom worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. De effecten van stikstofdepositie van de werkzaamheden op Natura2000-gebieden zijn in deze quickscan niet behandeld.

De zorgplicht van de Wet natuurbescherming is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

6.1 De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Zodra een niet in de Wet natuurbescherming beschermd in het wild levende dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten. Bij kap van de vegetatie in de winter dient men rekening te houden met zoogdieren in winterslaap, zoals de egel. Inachtneming van de zorgplicht betekent dat men het struikgewas handmatig en gefaseerd kapt, in plaats van met bulldozer of graafmachine. De egel is met name 's nachts actief. Door de werkzaamheden overdag te plannen wordt verstoring zoveel mogelijk voorkomen.

6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien de werkzaamheden starten binnen het broedseizoen (globaal van half maart tot half augustus), mogen deze pas uitgevoerd worden indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden. Tot de mogelijkheden behoort aanvangen voor het broedseizoen en doorwerken met continue verstoring tijdens het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen.

6.3 Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied

Soort(groep)	Ingrep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen verblijfplaatsen aanwezig, het plangebied heeft geen essentiële functie voor vleermuizen.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vogels	Nee*	Nee	Nee	* Hou rekening met het broedseizoen.
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.

Wij adviseren om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies.

6.4 Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

LITERATUUR EN BRONVERMELDING

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Kennisdocument Rugstreeppad, Bufo calamita, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.

Nationale Databank Flora en Fauna, Verspreidingsatlas. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/>